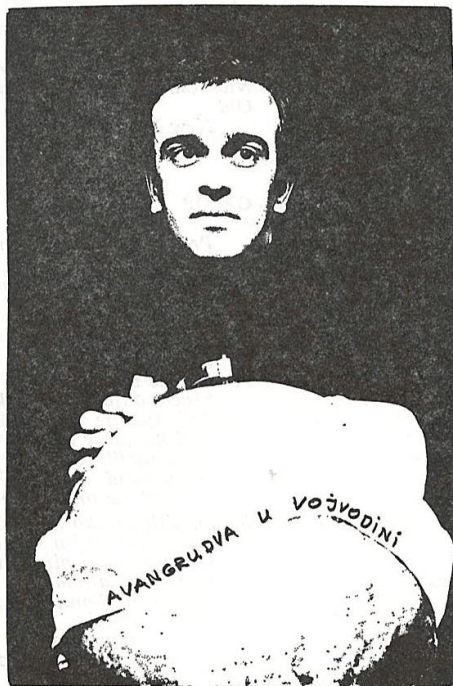

priča polja

tekst za utvrđivanje trudnoće lične istine

milorad grujić

NASTUPILO JE DOBA HOBE PEHECAHCE

Doba hobe pehecahce je stiglo bez zakašnjenja, datumski tačno, 05. januembra, međutim kasno. U tu čast smo odmah započeli veselje, samo stereo (dupli) vinjak, da bude porast smrtnosti! Jer, što da rade, kad se nađu sami, Genitalijani? Sem, pošto su dva Smutca, da se drže za dva debelantna i picantna. Tihaantno samo! Ne budi Alarma! Dobrodošlo doba hobe pehecahce! Govori genitalijanski.

Kao i oko pijanaca, inače, okupili su se lešinari za našim stolom. To pusto mnogoglavlje preda mnom! Uskoro smo eufrojdiju produžili stereo viskijem, sve dok peter iz pozorišnog kluba, zvani Revoluki Levorveraš, nije doneo bocu originalnog viskija, jer mu je onaj koji smo pili imao suviše »prost okus«. O, Karlobage, mesto moje drage!

Toliko smo se derali da je Maca morala da nas napusti s obrazloženjem da se »stidi da je vidi sa nama«. Guzica joj napuhana, kao obrazi. Veštica-majka, davo-otac, davštica i davštac! Ona mora da ode! O, kako mrzim tu zaglupljujuću ravnotežu sveta!

Pevali smo: Kad nivom prođe cura fina, i na fini vini! Razbijali smo flaše i čaše, i usta, sve dok nas nisu isterali, na ulica pusta. Sjajne oči polne radoznalosti svih prolaznica koje su nas tog časa ugledale. Na autobuskoj stanici smo plakali kao kiša. Posle smo telefonirali, u više navrata, i opet smo plakali, nastavljajući slaviti zbog svečanog dolaska hobe pehecahce. Govorili smo takve reči kojima je bilo tesno u ustima. Naši poštovaoci i poštovaocice su nas blede gledali, videvši da smo pesnici. Glumac u pozorišnom klubu je vikao: Najveći zrenjanijski pisci ste ti i Toša, a najveća kurva je Kanarinac!

RUKOPIS NADEN U PISAČOJ MAŠINI

Vraćam se kući iscrpen, curim niz ulice kao spavaća kafa, krećem se spermatozoidno, vrteći veselo svoju cik-cak ravnotežu. Gumiće na kojima vise zvezde obešene prema nama već istegljene, salo neba nad nama raspustilo se do dna, guši me.

U pisačkoj mašini, zgurenoj u uglu zapuštene sobe, pronalazim rukopis:

»Miloradu Grujiću, pesniku doba hobe pehecahce.

Ovako približno, ja mislim, stoji stvar sa nama danas:

Ne postoji nešto što bi se moglo nazvati »svetska avangruda«. Ne postoje ličnosti koje se bave književnošću, koje stvaraju novu, doista novu književnost, iznenađujuće novu književnost, književnost koja raspolaže bar osnovnim nabojem efekta začudnosti (moći da očudava), književnosti koja nam iznova otvara oči, koja nam viđenu stvarnost, za koju verujemo da nam je poznata, osvetljava iz sasvim novog ugla, čime nam omogućava da se pred njom osećamo kao da je prvi put vidimo, i što nas čini stostruko spremnijim da tu stvarnost-radamus zbiljski i spoznamo.

Ne postoji nijedan časopis koji je stvarno orijentisan ka avangrudvi. Nijedan časopis, glasilo ili periodična publikacija

posvećena umetnosti avangrudve. Ne postoji list za neposrednu proizvodnju poezije avangrudve. Ne postoji časopis potpuno posvećen avangrudvi, koji bi takvom gustinom mogao da izvrši ulogu koju avangrudva mora da vrši.

Umetnost, posebno književnost avangrudve, trenutno se *ne razvija!*»

Potpis: Tvoj drug, jedan pesnik s književnim trikom.

Straobalna enigma!

TREBA DA UMREMO ZA SVETSKU SLOBODU

Sablasna ajkula. Proždrljiva sova me kucka iz pisaće mašine pravo na papir. Olovka se spušta kao polni organ, muški. Papir je beo, nevin. Po papiru se prolje sentimentalna sperma, crna, koja oivičava poznati svet. Po unutrašnjem viđenju, ja imam tajnu ljubav. Kopam zube iz zemlje. Trošim cigarete. Halo, ovde budućnost. Sva lica koja poznajem namazana su čokoladom. Ližem britvu, sisam trnje. Ružine slasti, kao i crnu kafu, pijem iz pepeljare. Zar cigarete gasim u pupku. Pikavac na čelu. U bioskopu trošim kikiriki. Žena arheolog, pored mene, povraća roditelje.

Volim je. Još samo njoj da kažem: Ovo je jako, jako važno. Ovo što ću ti reći. Treba da umremo za svetsku slobodu.

KAPLJU BELE ŠTOPERICE

Jezička kovana novčanica: zarađuje pare na ulici, parauličarka. Pošao sam nasumčre prema mesecu.

Na izlazu iz parka srećem Vojislava Despotova.¹

Počinja da pada dosadna kapitalistička kiša. Pada kiša, kada piša.

Kokoške u mraku, petlovi ujutru. Dugačke makaze u supi nedeljom, krojač telefona skraćuje mi živce. Čačkam uši, dođirnem oko u unutrašnjem uhu, nemam bubnu opnu. Kafeni slon Masonas leti sa vranama. Iz njegovog sanjivog mozga na zastareli svet curi erotični vrat labuda. Tetka je jahala guske. Ja sam stajao zadivljen, kao ždrebe na izložbi. Na svakom obrazu žig broja poljupca. U ustima vrela rerna. U želucu usijane školjke. Otvaram ih, kaplju štoperice. U najvećoj brzini stiže nas Vujica Rešin Tucić². Odlazimo zajedno u jedan lokal, da vidimo šta ćemo danas lokati (v).

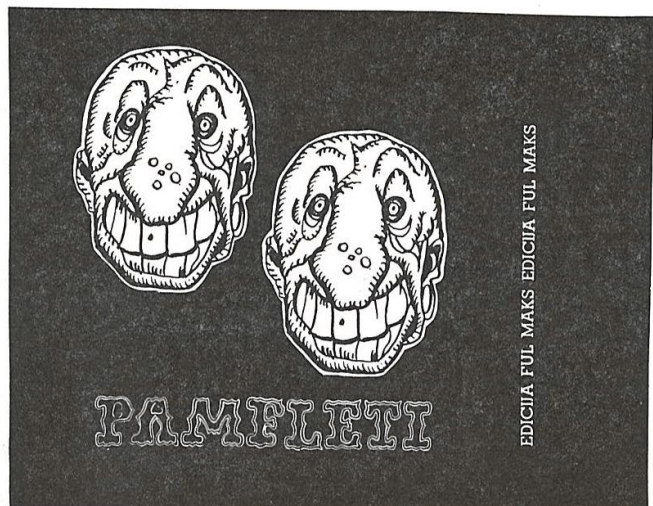
FANTASTIKA KNJIZEVNOG ORGAZMA

Pišem knjigu. Dahćem, orgazmujem. Svuda kuda *spremu* prosipam hipotetička Mocartova jabuka. Miľujem pomorandže mastila. Pišem knjigu, izjutra nevidljiva trako!

Sve su knjige na vrpici za pisaću mašinu. Dahćem, orgazmujem.

KRVARINA ZANATU

Meseca m-art-a sa Jovanom Zivlakom³ odlazim u Pančevo na književno veče. Ostatak noći provodimo kod Dušana Vukajlovića⁴.

Prigušeni pirinač zla, ljuto grožđe, posle ručka paprene jabuke. Jednaki perem gorućom gumom. Reči u tečnom, krvavom stanju. Izlivaju se knjige. More krvi. Po površini kože razapinje se opna mozga. Jezik razvučen preko kostiju, taternji. Zavezan za knjigu postanja golim žvcima. POTREBAN MI JE VAKUUM! Ludak urla na sunce. Vrišti.

Stucam, spominje me neko. Ponekad mislim kako toliko ljudi poznajem da nema trenutka u kom neko ne misli na mene. I da je tako i sa ostalim ljudima. Poklope se kazaljke na satu, neko misli na nas. Uvek su poklopljene. Svrbi me nos, nešto ću se sekirati.

Zašto su se deca smanjila?

ANTOLOGIJA AVANGRUDVE U VOJVODINI

Sa Rajkom uveče odlazim u redakciju POLJA. Predlažem glavnom i odgovornom uredniku da napravimo antologiju avangrudve u Vojvodini. Kako, pita me: Lepo: odaberem pisce u čijim pesmama najbolji jezik raste a erotika vrca, pošaljemo im uljudno pismo da nam spremne po nekoliko radova, biografije i bibliografije, s fotografije, i pozovemo ih na zajedničku večeru. Okupimo se, slikamo se zajedno i antologija je gotova. Glavni i odgovorni urednik ne može na to da pristane. Pokušavam da ga podmitim čistom jezicom.¹ Ne pomaže. U redu, rekoh, slikacu se sam.⁶

¹ VOJISLAV DESPOTOV. Rođen 03. novembra 1950. g. u Zrenjaninu. Prva književna iskustva stiče kao član Kluba pisaca »Todor Manojlović« u Zrenjaninu. Prve pesme objavljuje u beogradskom časopisu VIDICI. Godine 1968. zastupljen u knjizi PAMFLETI (Klub pisaca, Zrenjanin). Uredio ULAZNICU, NEUROART, PESMOS KONTAKTOR i Seme Koren Cvet Plod. Prevodi sa ru-

skog, italijanskog, engleskog i nemačkog. Knjige: PRVO, TJ, PESMINA SLIKA RECI (Zrenjanin, 1972), DNJIZEPTA BIBIL ŽIZRA UHUNT (Ljubljana, 1976). Pronalazač.

² VUJICA RESIN TUCIĆ. Rođen 17. jula 1941. g. u Melencima. Piše poeziju, prozu, eseje, književnu kritiku i organizuje miksmidijalne tekstove. Knjige: JAJE U ČELICNOJ LJUSCI (Novi Sad, 1970), SAN I KRITIKA (Novi Sad, 1977).

³ JOVAN ZIVLAK. Rođen 09. oktobra 1947. g. u Nakovu. Prvi put se javlja u DNEVNIKU 1976. g. Književnim radom se intenzivnije bavi od 1968. g. Knjige: BROADAR (Kikinda, 1969), VECERNA SKOLA (Beograd, 1974), PATOLOGIJA (Novi Sad, 1977), CESTAR (Novi Sad, 1977).

⁴ DUSAN VUKAJLOVIĆ. Rođen 20. januara 1948. g. u Pančevu. Od 1972. neprekidno prisutan na stranicama književnih listova i časopisa. Knjige: GET-SEMANSKI VRT (Pančevo, 1972), UVOD U BOLEST (Beograd, 1977).

⁵ JEZIJA. Izvod iz Dnevnika od 05. juna 1977. g., materijal za JEZIJAR, rečnik savremenog srpskohrvatskog jezika pesme: »... budim se po drugi put, oko pola pet, da bih zabeležio najzanimljiviju razgradnju (sanjam crna slova po postupku, i izvođenje, i najednom se budim, osvešćujem se, da to moram zabeležiti; ustajem s krajnjim naporom): JEZIJA. Počelo je tako što sam video stampano *pojezija* (poezija) i setio se da se tako nekada i pisalo. Razdvojio sam reč: po — jezija. Dalje: po jezika, po jeziku (od sinoć: »Ala tučemo jezik!«), po jezik. Onda digresija (još uvek se ne budim): po — vojezija. Poezija Vojislava Despotova. Povej jezika. Povej jezik. Vojezija. JEZIJA. (Ustajem, žvrkam na papir čitav proces.) Jezija je osnovno tkivo jezika, amorina masa, srž, materijal iz kojeg se jezik (reči, značenja) tek pravi. Kao boja u slikarstvu, neobrađeni kamen u vajarstvu, itd. Jezija je suma svih kombinacija unutar sistema pisma ili govora. Dok pišem dnevnik za taj noćasnji događaj reda se, kao prvi impuls, sledeći rad na površini jezije (kontrolisani rad; želja da se zadrži smisao): poezija; ubacuje se j (glagol na j), poezija; jeza; jeziv, prejezovit (vejač ovejane sušine, Rable), jeza u noći; jezik, jezika se, jezicati se (ljubiti se, dodirivati se jezikom s nekim), (jezika se, on se jezika — igra se jezika s nekim), jezicati se (dakle, jezika kao glagolska imenica?); jezik, jeste, jesti; jezik dakle *jesam*; jezija: jez: j ja, jez plus ja, Ja, jastvo kao uslov, omogućujuće, jezika. Itd.«

⁶ MILORAD GRUJIĆ. Rođen 06. avgusta 1950. g. u Zrenjaninu. Prvi put se javlja u listu MLADOST 1967. g. Knjige: SVE PESME (Zrenjanin, 1977), PE-SME, OPET (Beograd, 1977).

na kraju bijaše riječ saša meršinjak

Podigao se iz kaljuže, pune ljepljive ilovače. Ostao je živ pukim slučajem. Htio je tražiti, ali znao je da više ništa i nikog ne može naći. Jer, nitko osim njega na ovome svijetu nije postojao. Bio je posljednji čovjek.

Tijelo mu bijaše čitavo, a ogrebotina na obrazu došla je kao isceljenje, budući mu je ostavljala onaj nejasan, ali neporeciv dojam da je još uvijek živ.

Ne, prestao se nadati, nikoga nije tražio, čak ni sebe.

Ona šupljina u njemu, koju nitko prije njega nije mogao naći niti ispuniti, blještala je u bijeloj boji, u halucinantnom vodoskoku: ovo zaslepljujuće isijavanje upilo je sve što je postojalo i raznijelo ga na najsitnije čestice, sol zaborava. Shvatio je: taj ekstatični odbлесак osvijetlio je svu prazninu duše u njemu. Shvatio je, bez boli: cijeli život to je bilo tako blisko, a tako samozatajno, dodirljivo, a ništavno.

Shvatio je: Riječ.

Kako mu nije prije na pamet pala, ta jednostavna riječ!

Podigao se iz kaljuže i zateturao bez cilja. Oko njega, posvuda, ležale su krhotine lima i plastike, betonske razvaline, dijelovi metala, komadi drveta s kojih je otpadala boja, tijela pouglijenjenih biljaka, spržene ljudske oči, izbljedeli komadi mesa i beskrajna tama koja se zauvijek uvukla u sebe. Nije osjećao nikakvu tugu, niti strah, šupljina u njemu mirovala je poput prežderane zvijeri.

Kakvom li je silinom (u onom bljesku to nije shvaćao) podnio sjećanje! Sjetio se svojeg života, djetinjstva, svoga prarodenja, tisuća svojih prarodenja, sumornih misli predaka, rijeke krvi koja je kolala po njihovim žilama, sjetio se strasti u padanjima, uzaludnosti umiranja, i dalje od toga, sjetio se svega: sjetio se sjećanja.

Bez ikakve radosti smijao se dok je blatnjavim rukama prekrivao očne šupljine, u koje se zauvijek uselio bljesak: kako li je sve to bilo jednostavno, bože koji si umro, upravo ta britka jednostavnost skrivala je u sebi razlog neprepoznavanja: samo, pak, prepoznavanje nije izazivalo bol, čak ni pometnju, kad se u svojoj nestalnosti pogledao licem u lice sa svojim najvjernijim dušebrižnikom — smrću.

Kako je to bilo jednostavno — sjetiti se početka.

Ovo ga naglo saznanje nije tištilo, a sjećanje mu nije poginulo tijelo. Šutke je teturao, a kristalne misli su mu u tijelu odjekivale poput glazbe: blago su se vijorile oko čvrste točke koju su stoljećima tražile, obavijale bi točku nevidljivim velovima, milovale je po obloj hladnoći, razigrano je bacale u tamu, zatim je prpošnim kretnjama vraćale u ništavilo: tamo su se misli i istina nedjeljivo spajale u konačnu nepokretnost, bez sreće i čuđenja, kao da su se poznavale od postanka svijeta. Pa, donekle i jesu, mislio je dok ga je kozmička glazba nosila bez cilja, poznavale su se uvijek, ali u djelcima, zamaskirane ili mrtve; u njihovim kratkim susretima bilo je toliko

rušilačkog, da bi se poput iscjeđenih puževa svijale natrag u svoje opne, urlajući od boli i kajanja; svejedno je li ta bol bila od naglo osvijestene moći ili od ljubavi, bol od zadovoljstva ili od nespješnosti: misao i istina uvijek su bile različite, još gore, bile su neprijatelji u svojoj prešutno dogovorenoj igri ratovanja, a iza svakog slučajnog susreta ostavljale su za sobom milijune mrtvih ili ojađenih.

Posljednji čovjek je tumačio po sebi, ali se nije mogao izgubiti, jer nije imao cilja. Posjedovao je prozirno tijelo, onu prozirnost protiv koje je povijest sve vrijeme maštala, maskirala se i odijevala.

Posjedovao je sve ono što su ljudi prije njega tražili, posjedovao je puno više od njihova traženja, ono zbog čega su zaboravljali najdublje snove, posjedovao je beskrajnu nagotu koja je nadilazila granice kozmosa: savršeno prozirno tijelo. Poslije sveg trajanja u vremenu dobio je konačno svoj lik, lik sebe samoga i nikog drugog — kad bi pronašao neko zrcalo u ovoj pustoši, zacijelo bi imao lik zrcala. Zrcalo bi se u njemu ogledavalo, kao što su se u njemu ogledavale razvaline i krhotine, ova glina ili prošlost.

Sjetio se početka: u početku bijaše šutnja. Tisućljećima se ta šutnja gradila i razvijala u svoj svojoj neuhvatljivoj postojanosti; tisućljećima se duboko u čovječanstvu, a da to ono nije znalo ili je nadljudskom snagom zaboravljalo, šutnja pročišćavala, izmišljala su se prave riječi, odbacivale suvišne, kovale se i razgrađivale, iznova stvarale, zaboranjivale se i palile, a zatim bi opet uskrsnule. Doista precisi su mu obmanjivali ono što se u njihovoj nutрини neminovno zbivalo, pokopavali su znakove u značenja, imena u pojmove, vlastita lica u maske, sebe u stvari, u besomučnom strahu od Čiste Riječi. Tu i tamo, u ponekom stoljeću ili trenutku, odjeknuo bi samo jedan kratki ton Riječi, samo Njeno slovo ili oblik, a nesretnici koji bi se usudili dotaći je, uglavnom bi završili u ludilu ili bijahu poubijani, ne dosegnući božansku slavu. Jer, Riječ je od postanka imala svoje pouzdane i vjerne čuvere.

Oni su, doduše, posjedovali u skladištima sve riječi, ali, dakako, sve bijahu krive i lažne, a to im je davalo najveću sigurnost.

Teturao se po prhotinama svijeta koji se uništio u svoj svojoj požudi za slučajem. Sudbine nije bilo, samo mrak.

Dodirnuo je brazgotinu na obrazu i stao pored betonske ruševine, najvjerovatnije nekog hangara: miris paljevine ispunjavao mu je prazne očne duplje, a hladnoća ga umirivala do nepokretnosti.

Posljednji čovjek se sjetio Riječi.

Ili, Riječ ja našla posljednjeg čovjeka.

Minisi izgorjetine miješali su se rastaljenim plastičnim cijevima, mrak se zgusnuo tako da bi ga mogao osjetiti, kad bi imao kože.

Bez napora i gotovo bezvoljno, dotakao je Riječ. Ona ga je ispunila i postala dio njega, zapravo on sam.

Posljednji čovjek šapatom je izgovorio svu prazninu Riječi, u njegovom šapatu bilo je nečeg oporog, gotovo surovosti, ali nitko nikad neće saznati njena slova niti smisao, jer čovjek se raspao u nepostojanje, a prošaptana Riječ utihnula i sporo, ali neumitno, stopila se s posvemašnjom tamom.